

STAVNING

Lydfølgeregler

Konsonanter

Stumme bogstaver (h-, -g, -d, -v)

- vi siger **ikke** stumme bogstaver. Vi skriver dem kun.

h		g	d					v
hv-	hj-	vokal-g (-vokal)	-nd-	-ld-	-rd-	-ds-	-dt	-lv
hvem hvad hvor hvis.... hvid, hvile hviske, hvine, hval....	hjem, hjerne, hjerter, hjælp, hjøl, hjørner, hjort...	pige, sige, lige... dejlig, venlig, kølig, dårlig.... hurtig, vigtig.... fugl, ugle, kugle, smugle....	mand, vand, land, kande, kende ...	kalde, falde, holde...	bord, jord, hård...	bedst, kryds, spids, lakrids...	hvidt, kridt, slidt, klædt, sødt, fedt...	halv, selv, sølv, gulv

Bløde bogstaver (-g og -d)

- bogstaver som vi udtaler 'blødt' og ikke hårdt, fx: **du** / ud   **gal** / lag

- blødt *g* og lydændringer:

-**ag**- i sammensatte ord ændrer ordets udtale til 'aw', fx: **dag** / **daglig**

-**eg** udtales [**aj**], fx **lege**

-**eg** og **-ej** udtales på samme måde, fx: børnene **leger** / vi **lejer** en lejlighed

	g	d
	-g udtales som [j]	-d udtales med tungen ud af munden
-g	sige -g udtales som [j] eller også er det stumt: sige, syg, søg, sug, dag ...	
-ag +X	daglig eller flagstang udtales som [aw]: daglig, bagværk, faglig, saglig, tagvindue, flagstang	
-eg -ej	lege og leje udtales begge som [aj]: lege / leje	
	-eg	-ej
	lege, stege, bleg, regne, tegne, pege....	leje, pleje, feje, nej, lejlighed, dejlig....
-d		mad, sad, lad, gad, dadler....

Vokaler

Lange vokaler

"læge" - Hvis der er én konsonant mellem to vokaler, er vokalen lang.

Lange vokaler udtales som vokalen i tallene i skemaet:

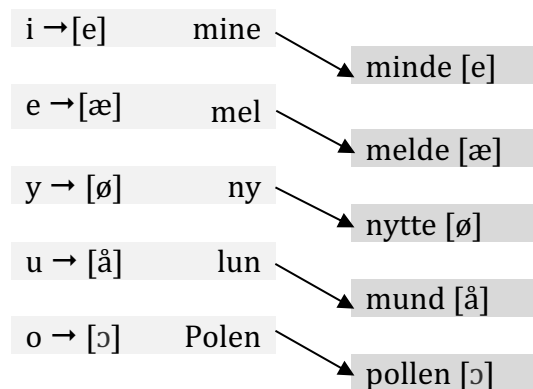
lukket ↓ åben	Fortunge		Bagtunge
	Ikke rund mund	Rund mund	Rund mund
	i (10) mine	y (20) lyse	u (100) ude
	e (1) mene	ø (17) løse	o (2) solen
	æ (11) læne		å (8) låne
	a (18) tabe		ɔ (12) <i>ikke et bogstav</i>

Korte vokaler

fx: lægge, længe, lænd, læske, lægte, hæfte.....

"lægge" - Hvis der er to konsonanter mellem to vokaler, er vokalen kort:

Korte vokaler udtales som rækken til højre, fx

Fortunge - ikke rund		Fortunge - rund		Bagtunge - rund	
lang	kort	lang	kort	lang	kort
	<i>Udtales</i>		<i>Udtales</i>		<i>Udtales</i>
i <i>mine</i>	↓ <i>minde</i> kort i : i → [e]	y <i>nys</i>	↓ <i>nytte</i> kort y : y → [ø]	u <i>lun</i>	↓ <i>lukke</i> kort u : u → [å]
e <i>mel</i>		ø <i>løs</i>		o <i>Polen</i>	<i>Pollen</i> ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ kort o : o → [ɔ]
æ <i>pæn</i>	<i>melde</i> kort e : e → [æ]			å <i>mål</i>	<i>lukke</i> kort u : u → [å]
					Ikke rund [ɔ] <i>top</i> o : o → [ɔ] <i>pollen</i>